

SÚRAOSPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Představení SÚRAO

Za bezpečné ukládání všech radioaktivních odpadů v České republice je zodpovědný stát. Na základě původního atomového zákona (zákon č. 18/1997 Sb.) byl bezpečný provoz úložišť a ukládání radioaktivních odpadů svěřen Správě úložišť radioaktivních odpadů. Od roku 2001 je SÚRAO organizační složkou státu.

Hlavní činnosti SÚRAO

Nejdůležitější činností SÚRAO je zajišťování provozu současných úložišť nízké a středněaktivních odpadů a příprava budoucího hlubinného úložiště pro vysokoaktivní odpady a vyhořelé jaderné palivo. Kromě toho se věnuje řadě dalších aktivit: monitoruje vliv úložišť na okolí, vede evidenci převzatých radioaktivních odpadů a jejich původců. V neposlední řadě koordinuje výzkum a vývoj v oblasti nakládání s radioaktivními odpady, jehož nedílnou součástí je také úzká vědecko-výzkumná spolupráce a výměna informací na mezinárodní úrovni.

Činnosti SÚRAO jsou financovány z prostředků jaderného účtu, do něhož ze zákona přispívají původci RAO a provozovatel jaderných elektráren. Správcem jaderného účtu je Ministerstvo financí, finanční prostředky na činnost SÚRAO jsou vynakládány na základě vládou schváleného rozpočtu a plánu činnosti.

Provozovatel jaderných elektráren odvádí v roce 2023:

55 Kč za každou vyrobenou MWh elektrické energie

Ostatní původci odvádějí v roce 2023 částku za uložení radioaktivního odpadu v cca 216 l obalovém souboru:

35 925 Kč

K 31. 12. 2022 bylo na jaderném účtu 36,56 mld. Kč.

Historie nakládání s RAO

Česká republika má s využíváním radioaktivních materiálů (radionuklidů) jednu z nejdelších zkušeností na světě. Vždyť již v 18. století byla na Jáchymovsku objevena uranová ruda – smolinec, ze kterého o něco později manželé Curieovi izolovali 2 nové prvky – polonium

a radium. Na začátku 20. století se u nás už běžně zpracovávaly přírodní radioizotopy pro technické využití v průmyslu, výzkumu a zdravotnictví. Velmi brzy tedy vznikla i potřeba postarat se o radioaktivní odpady.

Do konce roku 1991 se nakládáním s radioaktivními odpady a jejich konečným uložením zabýval Ústav pro výzkum, výrobu a využití radioizotopů. Od roku 1992, kdy byla úložiště zprivatizována, prováděli tyto činnosti jeho právní nástupci – NYCOM, a. s., následně ARAO, a. s. Na základě původního atomového zákona (zákon č. 18/1997 Sb.) byla úložiště převedena na stát a bezpečný provoz úložišť a ukládání radioaktivních odpadů bylo svěřeno Správě úložišť radioaktivních odpadů. Od roku 2001 je SÚRAO organizační složkou státu.

Radioaktivní odpady

Za radioaktivní odpad můžeme prohlásit látku, materiál nebo předmět, který obsahuje radionuklidy v takovém množství, že jsou překročeny povolené úrovně a musí jít o dále nevyužitelné věci.

Z hlediska bezpečnosti je třeba radioaktivní odpady izolovat od člověka a životního prostředí (biosféry) na tak dlouho, dokud se v důsledku samovolných procesů radioaktivní látky nepřemění na látky jiné, stabilní.

Radioaktivní odpady se obvykle dělí podle aktivity na přechodně aktivní, velmi nízkou a nízkou aktivní, středně a vysokoaktivní odpady. Největší skupinu tvoří radioaktivní odpady vznikající v jaderné energetice. Jedná se o nejrůznější kapaliny, ochranné pomůcky a materiály, které přišly při provozu jaderné elektrárny do kontaktu s radioaktivním médiem, a v budoucnu také o vyhořelé jaderné palivo.

Druhou skupinu tvoří takzvané institucionální odpady, které vznikají ve zdravotnictví, průmyslu, zemědělství či výzkumu. Mohou to být např. staré měřicí přístroje a radioaktivní zářiče, znečištěné pracovní oděvy, látky, papír, injekční stříkačky atd.

V současné době existuje v České republice více než 100 organizací, které jsou původci radioaktivních odpadů.

Provozovaná úložiště

ČR provozuje bezpečně úložiště radioaktivních odpadů už více než 50 let.

V České republice jsou v provozu 3 úložiště nízkou a středněaktivních odpadů. Jejich provozovatelem je SÚRAO. Nejstarší úložiště na lokalitě Hostim (u Berouna) bylo v 60. letech minulého století uzavřeno. V roce 1997 byly všechny zbylé prostory vyplněny betonovou směsí a SÚRAO jej pouze monitoruje.

Úložiště Richard (od roku 1964)

Slouží pro ukládání nízkou a středněaktivních institucionálních odpadů především z výzkumu, zdravotnictví, průmyslu či zemědělství. Úložiště s více než půl století dlouhou historií bylo zřízeno v komplexu bývalého vápencového dolu Richard II. u Litoměřic. Jeho úložná kapacita je zhruba 10 200 m³. Náklady na provoz úložišť Richard a Bratrství, která jsou provozována společně, se pohybují kolem 35 mil. korun ročně.

Úložiště Bratrství (od roku 1974)

V úložišti Bratrství se ukládají institucionální odpady obsahující pouze přírodní radionuklidy. Úložiště bylo zřízeno v komplexu bývalého uranového dolu Bratrství u Jáchymova. Průměrně se zde ukládá 10-30 obalových souborů ročně. Kapacita úložiště je v současné době vyčerpána. Nové ukládací prostory budou vytvořeny v přístupové chodbě, to musí být povoleno od SÚJB a OBÚ Sokolov.

Úložiště Dukovany (od roku 1995)

Pro nízkou aktivní odpady z jaderné energetiky bylo vybudováno přípoверхové úložiště přímo v areálu jaderné elektrárny Dukovany. Je to největší a nejnovější úložiště ze všech tří provozovaných v České republice. Úložiště Dukovany zabírá plochu 1,3 ha. Celkový objem úložných prostor je 55 000 m³ (asi 180 000 sudů) a pojme odpady z provozu JE Dukovany i JE Temelín. Náklady na provoz úložiště (včetně zajištění oprav a údržby) se pohybují kolem 35 mil. korun ročně.

